

Til lovforslag nr. L 160

Folketinget 2011-12

Betænkning afgivet af Kommunaludvalget den 0. maj 2012

2. udkast

(ÆF fra finansministeren og EL + bet.bidrag fra DF)

Betænkning

over

Forslag til lov om Offentlig Digital Post

[af finansministeren (Bjarne Corydon)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget. Finansministeren har stillet ændringsforslag nr. 1, 3 og 4. Enhedslstens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 13. april 2012 og var til 1. behandling den 26. april 2012. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kommunaludvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og finansministeren sendte den 7. marts 2012 dette udkast til udvalget, jf. KOU alm. del – bilag 71. Den 16. april 2012 sendte finansministeren de indkomne høringsvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 4 skriftlige henvendelser fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst og 1 skriftlig henvendelse fra IT-Politisk Forening.

[Finansministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.]

Samråd

Udvalget har stillet 1 samrådsspørgsmål, jf. L 160 – samrådsspørgsmål A, til finansministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et åbent samråd med udvalget den 15. maj 2012. [Ministeren har efterfølgende sendt ud-

valget det talepapir, som lå til grund for besvarelsen af spørgsmålet.]

Spørgsmål

Udvalget har stillet 45 spørgsmål til finansministeren til skriftlig besvarelse, [som denne har besvaret.]

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

<>

Dansk Folkeparti kan ikke støtte forslaget, da DF som udgangspunkt ikke mener, at man skal tvangsdigitalisere. DF mener, at man i stedet skal satse på frivillige løsninger, som er brugervenlige, og som gør det nemmere for borgeren. På samme måde som borgerne bl.a. har oplevet med Netbank, som de har taget til sig. Borgerne og bankerne har fået store fordele af løsningen, og er løsningen god nok, skal folk nok bruge den uden tvang.

Løsningen omkring offentlig digital post, som man skal logge på med NemID, bygger på en »en-løsning-passer-til-alle« strategisk, hvilket DF ikke mener er en god løsning. Det dræber fuldstændig innovationen i forhold til at udvikle nye og brugervenlige systemer. Borgerne har ikke mulighed for at gå andre steder hen, så derfor er der noget pres som tilskynder til konstant at forbedre systemet.

DF ser også problemer i, at man ved lov tvinger folk til at benytte et bestemt privat firma. Man er derfor fra offentlig side med til at lave monopollignende tilstande.

DF har igennem udvalgsarbejdet forsøgt at få mere klarhed over og en forsikring om, at reglerne for undtagelse fra offentlig digital post, er gode nok, men denne forsikring har ministeren ikke kunnet give. DF savner at se bekendtgørelsen som omhandler administrationen af undtagelserne, men som først vil komme senere.

Der er også en række problemstillinger i forhold til teknologivalg og sikkerhed. Bl.a. er NemID baseret på Java, som er en gammel teknologi, der ikke er kompatibel med alle platforme. Man udelukker derfor en del mennesker fra at bruge digital post via deres nuværende computer, smartphone eller tablet.

Derudover er der et mindre sikkerheds problem, da NemID er sårbar over for »man-in-the-middle« angreb. Når en kriminel benytter »man-in-the-middle« angreb til at hacke sig ind i f.eks. netbank, så opdager borgeren det hurtigt, da der mangler penge på kontoen. Hvis det derimod er borgerens digitale postboks som er hacket, vil borgeren typisk ikke opdage det, da der blot vil være taget en kopi af fortrolige dokumenter.

Det er i øvrigt vigtigt for DF at slå fast, at diskussionen om digitalisering ikke handler om for eller imod digitalisering. DF støtter digitaliseringen, men mener man skal basere det på frivillige løsninger, og ikke tvangsdigitalisering.

Et godt princip når vi laver lovgivning er, »borgeren før systemet«. I denne lov synes logikken at være omvendt nemlig »systemet før borgeren«, da man som borger som udgangspunkt skal tvinges til at anvende offentlig digital post, hvor der så er en række undtagelsesmuligheder.

På den baggrund kan DF ikke støtte lovforslaget i sin nuværende form.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *finansministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 4

1) I det foreslåede *stk. 4, 2. og 3. pkt.*, ændres »§ 3, stk. 1« til: »§ 3, stk. 2«.

[Henvisning]

Af *Enhedslisten*, tiltrådt af <>:

Til § 5

2) *Stk. 1* affattes således:

»Finansministeren fastsætter regler om fritagelse af fysiske personer fra obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post efter § 3, stk. 1, for så vidt angår kommunikation om forhold, der ikke er omfattet af stk. 3. En anmodning om fritagelse fra en person, der af personlige årsager ikke ønsker at modtage sin post digitalt, eller fra en person, der ikke længere har bopæl eller fast ophold i Danmark, jf. § 3, stk. 4, medfører altid fritagelse.«

[Ret til fritagelse for obligatorisk tilslutning til digital post]

Af *finansministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 7

3) I det foreslåede *stk. 4* ændres »Folketingets ledelse« til: »Folketingets formand«. Efter »Folketingets formand« indsættes: », Folketingets Ombudsmand«.

[Præcisering]

Til § 11

4) Som *stk. 2* indsættes følgende:

»*Stk. 2.* Erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at juridiske enheder kan oprette digitale postkasser med anden identifikation end cvr-nummer.«

[Ændring]

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget vedrører korrekt henvisning til § 3, stk. 2.

Til nr. 2

Enhedslisten er enig i, at digitalisering kan lette borgernes adgang til det offentlige, men ser gerne, at borgerne får mulighed for at blive fritaget for at modtage offentlig digital post, hvis de ønsker det. Det handler principielt set om frihed. EL mener ikke, at det er fremmede for digitaliseringsprojektet, hvis borgere skal tvinges til en digital postordning, som de ikke ønsker at deltage i. EL finder i den forbindelse, at det foreliggende lovforslag langt fra er klart nok i beskrivelsen af, hvem der kan fritages og hvornår. Derfor fremsætter EL et ændringsforslag som tydeliggør dette. EL mener, at det er mere hensigtsmæssigt at give borgere en mulighed for at blive fritaget uden at skulle tvinges til at begrunde hvorfor frem for at administrere et sæt stramme fritagelsesregler lempeligt og uden prøvelse af borgerens erklæring.

Med ændringsforslaget gøres det helt klart, at alle borgere, som ønsker en fritagelse for digital post, har ret hertil. Der kan være mange grunde til, at en borger ikke ønsker digital post. En grund kan være, at der fortsat er mange sikkerhedsproblemer med NemID. En anden grund kan være, at man som borger ikke er tryk ved, at ens digitale post skal opbevares hos et privat selskab. En tredje grund kan være, at der fortsat er en række uafklarede spørgsmål i forbindelse med etableringen og driften af den offentlige digitale post.

Endelig mener EL, at man i mange kommuner har haft god erfaring og høstet betydelige fordele ved at indføre digitalisering af en række ydelser ad frivillighedens vej. Det er derfor EL's vurdering, at man kan komme lige så langt og opnå større succes med indførelsen af Offentlig Digital Post ved at gøre det muligt for alle at blive fritaget frem for at gennemtvinge en obligatorisk tilslutning.

Til nr. 3

Ændringsforslaget indebærer en præcisering af, at Folketingets ledelse er Folketingets formand samt at Folketingets Ombudsmand udtrykkeligt nævnes som hørende til Folketingets institutioner.

Til nr. 4

Ændringsforslaget indebærer, at juridiske enheder ikke fra den obligatoriske ordnings ikrafttræden, jf. § 3, stk. 2, har mulighed for at oprette postkasser i digital post brugergrænsefladen på f.eks. P-nummerniveau. Dette er en ændring af forslagens almindelige bemærkninger i afsnit 3 samt de specielle bemærkninger til forslagens § 10. Erhvervsstyrelsen gennemførte forud for lovforslagets udarbejdelse en virksomhedsundersøgelse, der viste, at virksomheder havde behov for at kunne oprette postkasser på P-nummerniveau. I forlængelse heraf har Digitaliseringsstyrelsen i samarbejde Erhvervsstyrelsen og leverandøren af digital post udviklet

og brugertestet en prototype med selvstændige P-nummer-postkasser i digital post brugergrænsefladen. Brugertesten har vist, at virksomhederne fortsat er interesseret i at kunne modtage og sende post på P-nummerniveau, men som en underopdeling af en postkasse på cvr-nummer niveau eller ved at tilgå digital post gennem egne systemer via en system-til-system grænseflade.

Da en færdigudvikling og implementering af en facilitet til oprettelse af selvstændige postkasser i digital-post-brugergrænsefladen er forbundet med udgifter sammenholdt med, at der ikke er et udtrykt behov for faciliteten på nuværende tidspunkt, foreslås det, at faciliteten ikke etableres nu, men i stedet kan etableres, hvis der måtte opstå et udtalt behov herfor. Det foreslåede stk. 2 muliggør, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om etablering af selvstændige postkasser med anden identifikation end en juridisk enheds cvr-nummer.

Simon Kollerup (S) Annette Lind (S) Jan Johansen (S) Kirsten Brosbøl (S) Lennart Damsbo-Andersen (S)

Mette Reissmann (S) Rasmus Prehn (S) Liv Holm Andersen (RV) fmd. Hans Vestager (RV) Nadeem Farooq (RV)

Annette Vilhelmsen (SF) Lisbeth Bech Poulsen (SF) Lars Dohn (EL) Rosa Lund (EL) Stine Brix (EL) Erling Bonnesen (V)

Michael Aastrup Jensen (V) Martin Geertsen (V) Jacob Jensen (V) Jan E. Jørgensen (V) Sophie Løhde (V)

Anni Matthiesen (V) Hans Christian Thoning (V) Morten Marinus (DF) Mikkel Dencker (DF) Karina Adsbøl (DF)

Mette Hjerminde Dencker (DF) Leif Mikkelsen (LA) Mike Legarth (KF) nfmd.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 160

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Hørings svar og høringsnotat, fra finansministeren
3	Henvendelse af 24/4-12 fra IT-Politisk Forening
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Henvendelse af 9/5-12 fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst
7	Henvendelse af 10/5-12 fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst
8	1. udkast til betænkning
9	Henvendelse af 12/5-12 fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst
10	Henvendelse af 20/5-12 fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst
11	Ændringsforslag, fra finansministeren
12	Artiklen »Mac-brugere afskåret fra NemID« af 21/5-12 fra www.epn.dk

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 160

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvorvidt alle borgere, efter en vedtagelse af lovforslaget, kan blive fritaget for at modtage deres post digitalt, hvis de måtte ønske det, til finansministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelse af 24/4-12 fra IT-Politisk Forening, til finansministeren, og ministerens svar herpå
3	MFU spm. om, hvorvidt ministeren kan give en række eksempler på situationer, hvor en borger kan fritages for at have en digital postkasse, til finansministeren, og ministerens svar herpå
4	MFU spm. om, hvorvidt ministeren vil inddrage partierne i Folketinget i udarbejdelse af reglerne for, hvornår man kan blive fritaget for at modtage digital post, til finansministeren, og ministerens svar herpå
5	MFU spm. om, hvordan meddelelse om fritagelse for at modtage digital post vil tilgå de forskellige myndigheder, til finansministeren, og ministerens svar herpå
6	MFU spm. om sikring af kapacitet til, at man på kort tid kan udstede de mange NemID, der kan blive behov for med denne lov, til finansministeren, og ministerens svar herpå
7	MFU spm. om, hvordan regeringen er nået frem til, hvad provenuet for lovforslaget vil være, og hvor sikker man er i dette skøn, til finansministeren, og ministerens svar herpå
8	MFU spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at borgere der er indlagt på et hospital, hvor man ikke har adgang til internet, stadig har mulighed for at tilgå deres digitale postkasser, til finansministeren, og ministerens svar herpå
9	MFU spm. om, hvad man som borger skal gøre, hvis man i en periode er forhindret i at tilgå sin digitale postkasse, til finansministeren, og ministerens svar herpå

- 10 Spørgsmålet er tilbagetaget. Er stillet på L 159 – spørgsmål 6.
- 11 Spm. om ministerens holdning til IT-Branchens opfordring til, at der ikke laves fritagelsesmuligheder for virksomheder, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 12 MFU spm. om en redegørelse for overvejelserne i forbindelse med, at e-Boks A/S skal levere og drive den offentlige digitale post, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 13 MFU spm. om, hvilke klage- og ankemuligheder ministeren planlægger at etablere i forhold til borgere, som har fået afvist deres anmodning om at blive fritaget for benyttelse af Offentlig Digital Post, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 14 MFU spm. om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at man ved denne lovtvinger borgerne til at blive kunder hos private selskaber, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 15 MFU spm. om, hvorvidt det er muligt at etablere en ordning, så borgerne har flere forskellige udbydere at vælge imellem i forhold til at modtage digital post, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 16 MFU spm. om, hvem der har ansvaret for, at datasikkerheden i forbindelse med den digitale postløsning er tilstrækkelig høj, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 17 MFU spm. om, hvorvidt det er et problem, at NemId anvender Java, en snart 15 år gammel teknologi, der af mange betragtes som en sikkerhedsrisiko, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvorvidt det bliver muligt for almindelige borgere at anvende krypteret e-mail signeret med NemID-nøgle som alternativ til Offentlig Digital Post, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvilke udgifter der kan forventes til systemændringer og information af borgerne, hvis ministeren i 2014/2015 vælger en anden udbyder til Offentlig Digital Post end e-Boks A/S, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvorvidt der findes anden dansk lovgivning, som i realiteten pålægger borgeren at give et samtykke til et bestemt privat firma, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om, hvorvidt borgerne har mulighed for at trække sit samtykke til DanID vedr. NemID tilbage, hvis L 160 bliver vedtaget, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm., om ministeren har forståelse for, at nogle borgere kan være utrygge ved, at et privat firma skal opbevare deres digitale korrespondance med det offentlige, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om kommentar til henvendelse af 9/5-12 fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentar til henvendelse af 10/5-12 fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om kommentar til henvendelse af 12/4-12 fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om oversendelse af talepapiret til brug for besvarelse af samrådsspm. A, til finansministeren, og ministerens svar herpå

- 27 Spørgsmålet er tilbagetaget. Er stillet som alm. del – spm. 140.
- 28 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at NemID løsningen bliver tilstrækkelig sikker, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om, hvilke omkostninger kommunerne vil få i forbindelse med vejledning og støtte til de borgere, der skal have hjælp til at modtage og sende digital post, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om, hvorvidt en borgers fritagelse for at modtage digital post vil være tidsbegrænset, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om, hvordan en borger konkret vil blive fritaget fra at modtage digital post, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om, hvorvidt en borger, der angiver fejlagtige oplysninger i sin begrundelse for at blive fritaget, bør kunne straffes med fængsel, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, hvilke planer ministeren har for opgradering af den teknologi, der ligger bag NemID og som vil kunne øge sikkerheden ved NemID betydeligt, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om, hvorvidt det er tilstrækkeligt til at få fritagelse for kravet om tilmelding til digital e-post, at en borger blot meddeler, at denne ikke er i besiddelse af en computer, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om, hvorvidt det er tilstrækkeligt til at få fritagelse for kravet om tilmelding til digital e-post, at en borger blot meddeler, at denne ikke er i stand til at betjene en computer på en ansvarlig måde i denne sammenhæng, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om bekræftelse af, at fritagelsesreglerne for at modtage digital post bliver specificeret præcist i lovforslaget og ikke udskydes til en efterfølgende bekendtgørelse, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/5-12 fra Kirsten Hink, Rungsted Kyst, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 38 MFU spm. om bekræftelse af, at der reelt er tale om en nyskabelse i dansk lovgivning, når borgeren via en lov tvinges til at indgå en aftale med et bestemt privat firma, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 39 MFU spm. om, hvorvidt ministeren vil tage initiativ til at ændre log-in billedet til NemID, så det fremover kan skaleres op og ned i størrelse, og løsningen dermed i højere grad tager hensyn til folk med et synshandicap, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 40 MFU spm. om, hvorvidt det vil være et lovligt grundlag for at blive fritaget fra at bruge offentlig digital post, at man ikke har en enhed, som understøtter Java, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 41 MFU spm. om, hvorvidt ministeren i forlængelse af de to lovforslag vil tage nogle initiativer, så det bliver vanskeligere at begå såkaldte »Man-in-the-middle« angreb på NemID, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 42 MFU spm. om, hvorvidt der er mulighed for at installere de såkaldte »snifferprogrammer« på borgerens PC igennem NemID løsningen, til finansministeren, og ministerens svar herpå

- 43 MFU spm. om, hvorvidt L160 følger princippet »systemet før borgeren« og ikke »borgeren før systemet«, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 44 MFU spm. om, hvorvidt de mange borgere der bruger styresystemet Mac OS X 10.5 eller ældre styresystemer, kan fritages for at benytte offentlig digital post, efter at DanID har lavet en opdatering af NemID, som afskærer disse borgere fra at benytte offentlige tjenester via NemID, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 45 MFU spm. om en redegørelse for de udfordringer, der ligger i, at man med lovforslaget tvinger alle borgere til at bruge samme digitale løsning, samtidig med at denne løsning ikke kan bruges i alle styresystemer, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 46 MFU spm. om uddybning af, hvordan ministeren konkret vil gøre NemID-løsningen mere kompatibel med andre it-enheder, f.eks. iPads, til finansministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 160

Samrådspm.nr.	Titel
A	Samrådssp. om en redegørelse for bestemmelserne om fritagelse for obligatorisk tilslutning til digital post, til finansministeren